

Sjúkrahúspósturinn

Fréttabréf SAK

OKTÓBER 2026
9.TBL

Þekking sem breytir heilbrigðisþjónustu

Guðjón Hauksson, forstjóri SAK

Nýverið var haldinn metnaðarfullur Vísindadagur Sjúkrahússins á Akureyri í samvinnu við Heilbrigðisvísindastofnun Háskólans á Akureyri og Sjúkrahússins á Akureyri. Yfirskrift dagsins var „Þekking sem breytir heilbrigðisþjónustu“ og fjölbreytt dagskráin sýndi vel hvernig rannsóknir, kennsla og reynsla úr daglegu starfi geta stuðlað að framförum í þjónustu við sjúklinga.

Viðfangsefnin spönnuðu meðal annars svefnrannsóknir barna, stuðning við ungmenni eftir sjálfsvíg vinar, stafrænar lausnir í sykursýkismeðferð og líknarmeðferð. Þessi breidd minnir okkur á að vísindastarf snertir marga þætti heilbrigðisþjónustunnar, allt frá greiningu og meðferð til samskipta, stuðnings og lífsgæða.

Í þessu tölublaði Sjúkrahúspóstsins fá lesendur innsýn í þessa vinnu. Hér er fjallað um rannsóknir, þróun fjarheilbrigðisþjónustu og aukið samstarf sjúkrahússins og háskólans. Þótt verkefnin séu ólík eiga þau sér sameiginlegt markmið: að ný þekking nýtist fólkinu sem þarf á heilbrigðisþjónustu að halda.

Mikilvægar rannsóknarspurningar kvikna oft í daglegu starfi með sjúklingum. Hvernig getum við greint með meiri nákvæmni, brugðist fyrr við breytingum á heilsufari eða veitt góða þjónustu nær heimili fólks? Með rannsóknum og markvissu þróunarstarfi getum við leitað svara, metið árangur og bætt þjónustuna á traustum grunni.

Samstarf við háskóla og aðrar stofnanir hér á landi og erlendis styrkir þessa vinnu. Um leið og við þróum þjónustuna tökum við þátt í að mennta heilbrigðisstarfsfólk framtíðarinnar. Viðurkenningar fyrir framúrskarandi kennslu á Vísindadeginum undirstrika mikilvægi þess hlutverks.

Að baki þessu stendur öflugt starfsfólk sem leggur metnað í að afla þekkingar og miðla henni. Framlag þess, ásamt þátttöku sjúklinga og samstarfsaðila, er forsenda þess að þekkingin skili sér í öruggari og betri heilbrigðisþjónustu fyrir fólkið sem á okkur treystir.

Vel heppnaður Vísindadagur SAK og HHSA

Vísindadagur Sjúkrahússins á Akureyri og Heilbrigðisvísindastofnunar Háskólans á Akureyri og SAK sem haldinn var 24. september var vel heppnaður. Umsjón dagsins er í höndum mennta- og vísindadeildar og vísindaráðs SAK. Um 100 gestir sóttu Vísindadaginn auk þess sem talsverður fjöldi gesta fylgdist með í gegnum fjarfundarbúnað.

Meðal viðfangsefna dagsins voru: myndgreining hjá ungmennum eftir alvarleg slys, stuðningur við ungmanni eftir sjálfsvíg vina, svefnrannsóknir barna, hönnun og innleiðing stafrænnar heilbrigðislausnar fyrir fólk með sykursýki, hlutverk hjúkrunarfræðinga í öruggri og sjálfbærri heilbrigðisþjónustu, reynsla hjúkrunarfræðinga sem sinna vaktstjórn á landsbyggðarsjúkrahúsum og alþjóðlegt námskeið í heilsufarsmati og hermikennslu svo dæmi séu tekin. Þá voru starfsfólki og deildum veittar viðurkenningar fyrir framúrskarandi kennslu, auk þess sem úthlutað var hvatningastyrk og styrkjum úr Vísindasjóði SAK. Vísindadegi lauk með kaffi og tertum samhliða því að boðið var upp á kynningar á meistaranámi, sérnámi og doktorsnámi.

Þórhalla Sigurðardóttir hlýtur hvatningarstyrk Vísindaráðs SAK

Á Vísindadegi SAK afhenti Vísindaráð hvatningarstyrk ársins til Þórhöllu Sigurðardóttur fyrir framúrskarandi vinnu við doktorsverkefni hennar.

Hvatningarstyrkurinn er ætlaður starfsfólki SAK sem stundar nám og sinnir vísindastarfi samhliða starfi sínu. Við mat á umsóknum horfir Vísindaráð meðal annars til stöðu verkefnis, umfangs þess og vísindavirkni viðkomandi.

Þórhalla hlýtur styrkinn fyrir doktorsverkefnið Exploring Transformative Learning and Authenticity in Simulation-Based Learning for Nursing Students, sem fjallar um umbreytandi nám og áreiðanleika í hermunarmiðuðu námi hjúkrunarfræðinema.

Með styrknum vill Vísindaráð styðja við áframhaldandi þróun verkefnisins, meðal annars með þátttöku í alþjóðlegum ráðstefnum og auknu samstarfi við innlenda og erlenda samstarfsaðila.

Við sama tækifæri vakti Vísindaráð athygli á mikilvægu framlagi annarra starfsmanna til vísinda- og gæðastarfs við SAK. Þær Þóra Katrín Erlendsdóttir, Sóley Smáradóttir, Katrín Eva Reykjalin og Dóra Björk Jóhannsdóttir hlutu glaðning frá ráðinu sem viðurkenningu fyrir framlag sitt.

Vísindaráð óskar Þórhöllu innilega til hamingju með hvatningarstyrkinn og þakkar öllum þeim starfsmönnum sem leggja sitt af mörkum til öflugs vísinda- og gæðastarfs á SAK.

Þrír rannsóknastyrkir veittir úr Vísindasjóði SAK

Á Vísindadegi SAK voru veittir þrír styrkir úr Vísindasjóði Sjúkrahússins á Akureyri. Karen Sif Jónsdóttir, formaður stjórnar Vísindasjóðs SAK, afhenti styrkina fyrir hönd sjóðsins, en með henni í stjórn sitja Guðjón Kristjánsson og Elma Rún Ingvarsdóttir.

Hlutverk Vísindasjóðs SAK er að efla vísindarannsóknir við sjúkrahúsið og styðja við starfsfólk sem vinnur að rannsóknarverkefnum samhliða störfum sínum. Að þessu sinni hlutu þrír starfsmenn styrki fyrir metnaðarfull rannsóknarverkefni á sviði heilbrigðisvísinda.

Ragnheiður Harpa Arnardóttir

Ragnheiður Harpa Arnardóttir hlaut styrk fyrir rannsóknina „Viðhaldspjálfun fyrir fólk með hjarta- og/eða lungnasjúkdóma á hjarta- og lungnastöðvunum í Reykjavík og á Akureyri á árunum 2010-2026; umfang, eðli, ástundun og árangur.“ Markmið rannsóknarinnar er að skoða umfang, nýtingu og árangur viðhaldspjálfunar á hjarta- og lungnastöðvunum, meðal annars með því að kanna hvort munur sé á árangri eftir kyni og því hvort þátttakendur glími við hjarta- eða lungnasjúkdóma.

Þórhalla Sigurðardóttir

Þórhalla Sigurðardóttir hlaut styrk fyrir rannsóknina „Viðhorf og reynsla hjúkrunarfræðinga af hjúkrun einstaklinga með krabbamein á bráðamóttökum: Mat á eigin hæfni og þekkingu.“ Rannsóknin hefur það að markmiði að kanna viðhorf og reynslu hjúkrunarfræðinga á bráðamóttökum af hjúkrun einstaklinga með krabbamein og skoða hvernig þeir meta eigin hæfni, þekkingu og sjálfsöryggi í slíkum aðstæðum.

Hrafnhildur Lilja Jónsdóttir

Hrafnhildur Lilja Jónsdóttir hlaut styrk fyrir rannsóknina „Ánægja hjúkrunarnema með hermikennslu á endurlífgunarnámskeiði.“

Markmið rannsóknarinnar er að kanna ánægju hjúkrunarnema á fjórða ári með hermikennslu á stöðluðu ILS-námskeiði og skoða hvort munur sé á upplifun og ánægju eftir kennsluumhverfi.

Viðurkenningar fyrir framúrskarandi námsdeild og framúrskarandi kennslu

Á Vísindadegi SAK voru veittar viðurkenningar fyrir framúrskarandi námsumhverfi og kennslu. Viðurkenningarnar byggja á svörum nema í klínísku námi, sem meta meðal annars móttöku, námstækifæri, aðstöðu og stuðning á deildum.

Í ár hlutu bæklunarskurðlækningar viðurkenningu fyrir kennslu og móttöku læknanema og unglækna, en svæfingadeild fyrir kennslu og móttöku hjúkrunar- og sjúkraliðanema.

Jafnframt voru veittar viðurkenningar fyrir framúrskarandi klíníska kennslu. Þær hlutu:

- Ólafur Ingimarsson, sérfræðingur í bæklunarlækningum, fyrir kennslu læknanema og unglækna.
- Heiða Berglind Magnúsdóttir, hjúkrunarfræðingur og aðstoðardeildarstjóri á lyfjadeild, fyrir kennslu hjúkrunarnema.
- Dóra Kristjánsdóttir, sjúkraliði, fyrir kennslu sjúkraliðanema.

Viðurkenningarnar eru veittar til að þakka fyrir mikilvægt framlag til kennslu og menntunar framtíðar heilbrigðisstarfsfólks á SAK. Innilega til hamingju öll.

Starfsfólk frá Akureyrarklíníkinni sótti alþjóðlega ráðstefnu í Amsterdam

Kristín Brynja Árnadóttir, Friðbjörn Sigurðsson, Þórdís Gísladóttir, Ingibjörg Ingólfssdóttir, Unnsteinn Ingi Júlíusson, Anna Krístrún Sigmarsdóttir

Fimm starfsmenn Akureyrarklíníkurinnar tóku nýverið þátt í alþjóðlegu ISLC-PAIS ráðstefnunni í Amsterdam, þar sem saman komu sérfræðingar, vísindafólk og heilbrigðisstarfsfólk víðs vegar að úr heiminum til að miðla nýjustu þekkingu á ME, Long COVID og öðrum langvinnum veikindum í kjölfar sýkinga.

Á ráðstefnuna fóru Friðbjörn Sigurðsson læknir, Unnsteinn Ingi Júlíusson læknir, Kristín Brynja Árnadóttir iðjupjálfi, Ingibjörg Ingólfssdóttir hjúkrunarfræðingur og Þórdís Gísladóttir deildarstjóri.

Á ráðstefnunni var fjallað um nýjustu rannsóknir og þróun á sviði ME, Long COVID og skyldra veikinda, meðal annars hvað varðar greiningu, meðferð og þjónustu við einstaklinga sem glíma við langvinn einkenni. Þátttakan veitti starfsfólki Akureyrarklíníkurinnar dýrmætt tækifæri til að kynna sér nýjustu þekkingu og rannsóknir, miðla reynslu og efla tengsl við sérfræðinga og samstarfsaðila víðs vegar að úr heiminum.

Akureyrarklíníkin hefur á undanförunum árum byggt upp sérhæfða þekkingu og þjónustu fyrir einstaklinga með ME og langvarandi einkenni Covid. Þverfaglegt teymi starfar við klíníkina og er lögð áhersla á heildstæða þjónustu, ráðgjöf og eftirfylgd. Þátttaka starfsfólks Akureyrarklíníkurinnar á alþjóðlegum vettvangi er mikilvægur liður í áframhaldandi þróun þjónustunnar. Með því að fylgjast með nýjustu rannsóknum, miðla reynslu og byggja upp tengsl við sérfræðinga erlendis er hægt að nýta nýja þekkingu í starfi klíníkurinnar og þróa þjónustuna áfram í takt við framfarir á þessu sviði.

Nýr samningur styrkir klínískt og akademískt samstarf SAK og HA

Sjúkrahúsið á Akureyri (SAK) og Háskólinn á Akureyri (HA) hafa gert samning sem markar mikilvægt skref í samstarfi stofnananna. Með samningnum mun Gísli Kort Kristófersson, prófessor við Hjúkrunarfræðideild HA og sérfræðingur í geðhjúkrun, sinna klínískum verkefnum og rannsóknar- og þróunarstarfi á SAK sem hluta af starfi sínu við háskólann.

Gísli Kort Kristófersson, prófessor við Hjúkrunarfræðideild HA, Laufey Hrólfsdóttir, deildarstjóri mennta- og vísindadeildar SAK, Brynjar Karlsson, forseti fræðasviðs HA

Mikilvægt samstarf

Samstarf SAK og HA á sér langa sögu, meðal annars á sviði kennslu, rannsókna og fræðastarfs. Heilbrigðisvísindastofnun Háskólans á Akureyri og Sjúkrahússins á Akureyri (HHSA) er sameiginlegur vettvangur stofnananna til að efla rannsóknir, nýsköpun og þekkingarsköpun í heilbrigðisvísindum. Starfsfólk SAK hefur jafnframt um áráð tekið þátt í kennslu og fræðastarfi við HA. Nýja fyrirkomulagið felur í sér frekari þróun samstarfsins og mun Gísli Kort nú sinna skilgreindum verkefnum SAK sem hluta af starfi sínu við háskólann.

Tengsl og þjónusta við samfélagið

„Það er gríðarlega mikilvægt að gera rannsóknir starfsfólks SAK sýnilegar og að afrakstur þeirra verði akademísk verðmæti á lands- og heimsvísu. Þetta hefur heppnast mjög vel í samstarfi sjúkrahússins og háskólans um Heilbrigðisvísindastofnun SAK og HA. Stofnunin hefur undanfarinn áratug skapað grundvöll fyrir að starfsfólk SAK hafi einnig akademíska stöðu við HA og sé virkt og sýnilegt í starfi HA,“ segir Brynjar Karlsson, forseti fræðasviðs HA og bætir við;

Nýr samningur styrkir klínískt og akademískt samstarf SAK og HA (frh.)

„Með því að formgera starf Gísla á sjúkrahúsinu á þennan hátt erum við að stíga fyrsta skrefið í hina áttina. Þegar verkefni akademískra starfsmanna HA á SAK verða hluti af starfi þeirra við HA á skipulegan og formlegan hátt skapast mörg tækifæri til að lyfta þessum störfum upp og gefa þeim meira gildi. Þá bæði á mælikvörðum háskólans á rannsóknum sem og til að sýna að háskólinn er svo sannarlega að uppfylla þriðja hlutverk háskólans sem eru tengsl og þjónusta við samfélagið.“

Flæði í báðar áttir

„Það felast mikil tækifæri í því að tengja klínískt starf, rannsóknir og kennslu enn betur saman. Klíníska starfið getur skapað mikilvægar rannsóknarspurningar og um leið getum við nýtt niðurstöður rannsókna með markvissari hætti í starfi með sjúklingum,“ segir Gísli.

„Tækifærið til að starfa bæði með SAK og HA gefur okkur færi á að tengja sérfræðipækkingu stofnananna enn betur saman. Vonandi er þetta aðeins byrjunin á því að akademískir starfsmenn HA geti nýst nærsamfélaginu enn betur með sambærilegu samstarfi SAK og HA. Nú er flæðið formlega í báðar áttir og allir græða á því,“ segir Gísli.

Einstakt tækifæri

„Þessi ráðning markar nýjan áfanga í samstarfinu þar sem í fyrsta sinn er um að ræða formlegt fyrirkomulag þar sem starfsmaður HA gegnir jafnframt skilgreindu hlutverki innan SAK undir hatti HHSA,“ segir Laufey Hrólfsdóttir, deildarstjóri mennta- og vísindadeildar SAK. „Með þessu skapast einstakt tækifæri til að styrkja enn frekar tengsl klínískrar þjónustu, kennslu og rannsókna. Mikilvægt er að þessi tenging virki í báðar áttir; að kennarar og rannsakendur HA hafi náin tengsl við klínískt umhverfi og geti þannig byggt kennslu og rannsóknir á reynslu úr heilbrigðisþjónustunni, en um leið að SAK njóti góðs af aukinni rannsóknarvirkni, þekkingarsköpun og faglegri þróun sem styður við áframhaldandi gæði þjónustunnar,“ segir Laufey enn fremur.

Frh. á næstu síðu

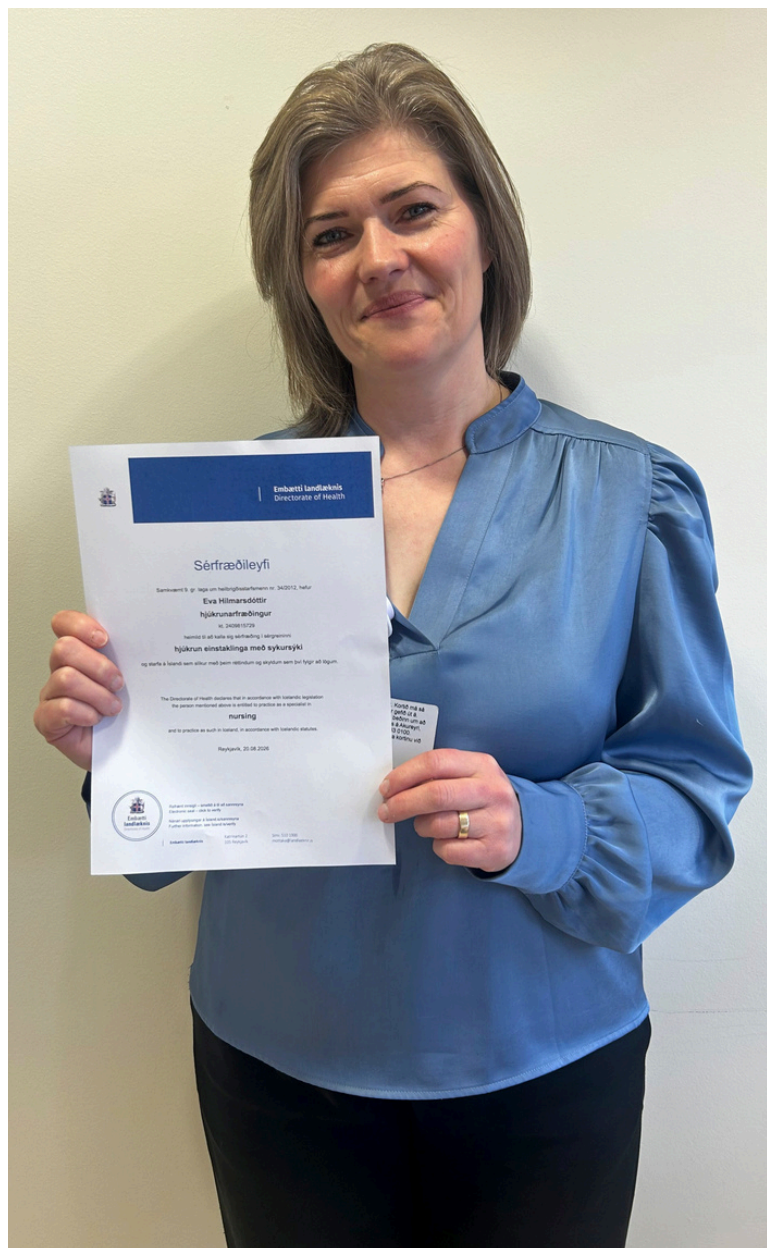
Nýr samningur styrkir klínískt og akademískt samstarf SAK og HA (frh.)

Styrkjum tengsl stofnananna

„Þetta er mikilvægt skref í samstarfi SAK og HA. Með þessu fyrirkomulagi styrkjum við tengsl stofnananna og sköpum aukin tækifæri til að samþætta klínískt starf, rannsóknir og fræðastarf. Við sjáum mikla möguleika í því að þróa samstarfið áfram,“ segir Gestur Guðrúnarson, þjónustustjóri SAK.

Samningurinn tók gildi 1. júní 2026 og gildir til loka árs 2028.

Eva Hilmarsdóttir fær sérfræðileyfi í hjúkrun

Eva Hilmarsdóttir hefur hlotið sérfræðileyfi í hjúkrun einstaklinga með sykursýki.

Sérfræðileyfið er viðurkenning á viðtækri menntun, reynslu og sérhæfðri þekkingu Evu á hjúkrun einstaklinga með sykursýki.

Nú hafa báðir hjúkrunarfræðingar innkirtlamóttöku á göngudeild lyflækninga hlotið sérfræðileyfi sem er afar ánægjulegt.

Við óskum Evu innilega til hamingju með áfangann!

Fjarheilbrigðisþjónusta: Þátttakendur upplifðu aukið öryggi og betra aðgengi þrátt fyrir færri komur og símtöl

María Bragadóttir, meistaranemi í stafrænni heilbrigðistækni

Þátttakendur í rannsókn á fjarheilbrigðisþjónustu við fólk með sykursýki af tegund 2 upplifðu aukið öryggi, betra aðgengi að hjúkrunarfræðingum og aukinn skilning á sjúkdómnum. Á sama tíma sýndu niðurstöðurnar að komum á göngudeild og símtölum til hjúkrunarfræðinga fækkaði verulega. Ekki mældist marktæk breyting á langtímablóðsykri eða álagi tengdu sykursýki.

Af þeim sem svöruðu töldu tólf af fimmtán að lausnin hefði aukið skilning þeirra á sykursýkinni, ellefu af fjórtán töldu að aðgengi að hjúkrunarfræðingum hefði batnað og þrettán af fimmtán sögðust upplifa aukið öryggi. Komum á göngudeild fækkaði úr ellefu í tvær og símtölum til hjúkrunarfræðinga úr 46 í ellefu miðað við jafnlangt tímabil fyrir innleiðingu þjónustunnar.

Rannsóknin var hluti af meistaraverkefni Maríu Bragadóttur í stafrænni heilbrigðistækni við Háskólann í Reykjavík. Hún var unnin á innkirtlamóttöku Sjúkrahússins á Akureyri í nánun samstarfi við Evu Hilmarsdóttur, hjúkrunarfræðing á göngudeild lyflækninga, og Emilíu Fönn Andradóttur, sérfræðing í hjúkrun á göngudeild lyflækninga. Verkefnið naut jafnframt stuðnings Þórdísar Rósu Sigurðardóttur, deildarstjóra göngudeildar lyflækninga, og framkvæmdastjórnar SAK.

Frh. á næstu síðu

Fjarheilbrigðisþjónusta (frh.)

Fjarheilbrigðislausnin þróuð með starfsfólki

Markmið rannsóknarinnar var að kanna hvernig hægt væri að samþætta stafræna heilbrigðislausn við hefðbundna þjónustu við fólk með sykursýki af tegund 2 og meta áhrifin á upplifun og heilsufar skjólstæðinga, gæði þjónustunnar og nýtingu heilbrigðisþjónustu.

Rannsóknin fór fram í þremur áföngum. Fyrst unnu María, Eva og Emilía saman að því að aðlagða vinnulag móttökunnar og setja upp fjarheilbrigðislausnina Una Heilsu. Þar var meðal annars ákveðið hvaða mæligildum skyldi fylgjast með og hvernig viðmiðunarmörk, áminningar, fræðsla og samskipti skyldu útfærð.

Því næst fengu hjúkrunarfræðingar og þátttakendur þjálfun í notkun kerfisins og búnaðarins. Alls hófu 19 einstaklingar þátttöku og 16 luku fimm mánaða rannsóknartímabili. Að lokum var árangurinn metinn með mælingum, spurningalistum og viðtölum við þátttakendur og hjúkrunarfræðinga.

Færri komur og símtöl

Komum þátttakenda á göngudeild fækkaði úr ellefu á fimm mánaða tímabilinu fyrir innleiðingu í tvær meðan fjarheilbrigðisþjónustan var veitt. Símtölum til hjúkrunarfræðinga fækkaði á sama tíma úr 46 í ellefu. Í báðum tilvikum var fækkunin tölfræðilega marktæk.

Ekki mældist marktæk breyting á langtímablóðsykri þátttakenda eða á álagi og erfiðleikum tengdum sykursýki. Niðurstöðurnar benda því til þess að fjarvöktun og stafræn samskipti hafi komið í stað eða verið viðbót við hluta hefðbundinna samskipta, án þess að vísbendingar kæmu fram um versnun klínískra niðurstaðna.

Frh. á næstu síðu

Fjarheilbrigðisþjónusta (frh.)

Upplifðu aukið öryggi og betra aðgengi

Reynsla þátttakenda af þjónustunni var almennt mjög góð. Þeir lýstu því að rauntímagögn og myndræn framsetning mælinga hefðu hjálpað þeim að skilja betur tengsl lífsstíls og blóðsykurs.

„Þá fór ég að velta meira fyrir mér hvað hækkar blóðsykurinn og hvað lækkar hann og fór að draga úr ákveðnum hlutum,“ sagði einn þátttakenda.

Þátttakendum fannst jafnframt þægilegt að geta sinnt mælingum heima og vita að hjúkrunarfræðingar fylgdust með niðurstöðunum.

„Mér finnst þægilegt að geta skoðað þetta heima í símanum og það veitir mér mikið öryggi að vita að fylgst er með gildunum,“ sagði annar þátttakandi.

Þótt komum og símtölum hefði fækkað upplifði meirihluti þátttakenda aukið aðgengi að hjúkrunarfræðingum. Góð samskipti í gegnum lausnina og vitneskjan um að hjúkrunarfræðingar fylgdust með mæligildum virðast hafa átt mikilvægan þátt í þeirri upplifun.

Markvissari nýting tímans

Eva og Emilía töldu þjónustuna verða samfelldari, sveigjanlegri og betur sniðna að þörfum hvers og eins. Þær upplifðu aukna þátttöku skjólstæðinga í eigin meðferð og töldu rauntímaaðgang að mæligildum gera þeim kleift að greina frávik fyrr og bregðast hraðar við.

„Við fáum mun nákvæmari upplýsingar en þegar fólk skráir blóðsykursmælingar í bók nokkrum dögum fyrir komu. Þannig fáum við betri og heildstæðari mynd af því hvernig fólki gengur í raun,“ sagði hjúkrunarfræðingur í rannsókninni.

Hjúkrunarfræðingarnir töldu heildarvinnuálagið ekki hafa minnkað en að tíminn nýttist betur. Fjarheilbrigðisþjónustan er hugsuð sem viðbót við hefðbundna þjónustu en ekki staðgengill hennar.

Frh. á næstu síðu

Fjarheilbrigðisþjónusta (frh.)

Tækifærin fjölmörg

María segir niðurstöðurnar sýna að fjölmörg tækifæri felist í fjarheilbrigðisþjónustu, bæði til að bæta þjónustu og upplifun sjúklinga og gera vinnu klíníks starfsfólks markvissari. Tæknin skili þó ekki árangri ein og sér.

„Fagfólkið sem þekkir sjúklingana, starfsemina og þarfir þjónustunnar gegnir lykilhlutverki í að láta tæknina gagnast. Eva og Emilía komu að þróun þjónustunnar af miklum metnaði, fagmennsku og næmni fyrir þörfum sjúklinganna. Sú öfluga klíníska aðkoma var ein af meginforsendum þess árangurs sem náðist,“ segir María og bætir við „Ég vil nýta tækifærið og þakka Icepharma Velferð kærlega fyrir að leggja Unu Heilsu, fjarheilbrigðislausnina, til rannsóknarinnar og útvega þátttakendum þann búnað sem þurfti. Framlag þeirra skipti miklu máli.“

Sjúkrahúsið á Akureyri og Háskólinn á Akureyri með á Vísindavöku

Sjúkrahúsið á Akureyri (SAk) tók nýverið þátt í Vísindavöku 2026 í Laugardalshöll í samstarfi við Háskólann á Akureyri. Á sameiginlegu kynningarsvæði stofnananna gafst gestum kostur á að kynnst starfseminni.

Sjúkrabíll SAk vakti mikla athygli og fengu gestir að skoða hann að innan. Einnig gátu þeir prófað að gefa barnadúkku „lyf“ í kennsluskyni, hlustað á andardrátt kennsludúkku með hlustunarpípu og kynnt sér verkefni tengt skráningu hjartastuðtækja. Fyrir hönd SAk voru á staðnum Jón G. Knutsen, Hilda Jana Gísladóttir, Ásta Júlía Aðalsteinsdóttir og Þorbjörg Katrín Davíðsdóttir.

Fæddist í sjúkrabíl

Meðal gesta var Páley Fanndís Svæk Ingólfssdóttir sem á sérstök tengsl við SAk. Hún fæddist í sjúkrabíl á bílplaninu við sjúkrahúsið eftir flutning frá Sauðárkróki. Hún hafði ekki komið inn í sjúkrabíl síðan þá og þótti því sérstaklega gaman að fá að skoða bílinn á Vísindavökunni.

Akureyrarklíníkin í samvinnu við Landspítala tekur þátt í stóru evrópsku rannsóknaverkefni um ME

Akureyrarklíníkin í samvinnu við Landspítala er einn af þátttakendum í nýju alþjóðlegu rannsóknaverkefni um ME sjúkdóminn sem hlotið hefur styrk úr rannsóknaráætlun Evrópusambandsins, Horizon Europe. Verkefnið markar mikilvæg tímamót í evrópsku samstarfi um lífvísindarannsóknir á ME og sameinar vísindafólk, heilbrigðisstarfsfólk og fulltrúa sjúklinga frá meira en tuttugu rannsóknastofnunum í Evrópu og Kanada.

Vilja auka skilning

Markmið verkefnisins er að auka skilning á líffræðilegum orsökum ME, þróa áreiðanleg lífmerki sem styðja við greiningu sjúkdómsins og leggja grunn að markvissari meðferð í framtíðinni. Með samræmdum rannsóknaraðferðum og umfangsmiklum gagnasöfnum verður unnið að því að greina undirhópa sjúklinga og skilja betur þá líffræðilegu ferla sem liggja að baki sjúkdómnum.

Það er Sigurveig Þ. Sigurðardóttir, sérfræðingur í ofnæmis- og ónæmislækningum, sem leiðir verkefnið fyrir hönd Landspítala í samstarfi við Friðbjörn Sigurðsson hjá Akureyrarklíníkinni.

Stefnt verður að því að fá 120 sjúklinga með ME og 30 heilbrigða einstaklinga á Íslandi til að taka þátt.

Í verkefninu verður meðal annars unnið að því að finna og staðfesta lífmerki sem tengjast erfðapáttum, ónæmiskerfi, efnaskiptum, hormónastarfsemi og æðakerfi. Niðurstöðurnar eru ætlaðar til að leggja grunn að framtíðarrannsóknum á markvissari meðferð, þar á meðal klínískum lyfjarannsóknum.

Mikil áhersla er lögð á virka aðkomu sjúklinga og hagsmunasamtaka þeirra að verkefninu. Reynsla sjúklinga með ME verður nýtt við þróun rannsóknaraðferða, flokkun sjúklingahópa og mótun tillagna sem geta nýst bæði heilbrigðiskerfum og stefnumótun.

Verkefnið er fjármagnað af Horizon Europe, rannsóknar- og nýsköpunaráætlun Evrópusambandsins. Styrkveitingin er talin marka tímamót fyrir rannsóknir á ME þar sem verkefnið hlaut brautargengi í gegnum strangt alþjóðlegt faglegt matsferli og staðfestir mikilvægi rannsóknasviðsins innan evrópsks vísindasamstarfs.

Frá hefðbundnu eftirliti til fjarvöktunar

Fyrstu fjórir einstaklingarnir sem nýttu sér fjarvöktun á lungnamóttöku, ásamt starfsfólki göngudeildar lyflækninga ásamt fulltrúum frá Öryggismiðstöðinni

Á lungnamóttöku Sjúkrahússins á Akureyri stendur nú yfir metnaðarfullt tilraunaverkefni um fjarvöktun einstaklinga með langvinna lungnasjúkdóma sem hjúkrunarfræðingar sinna.

Á lungnamóttöku Sjúkrahússins á Akureyri stendur nú yfir metnaðarfullt tilraunaverkefni um fjarvöktun einstaklinga með langvinna lungnasjúkdóma sem hjúkrunarfræðingar sinna. Verkefnið hófst í febrúar og stendur yfir í eitt ár. Markmið þess er að nýta stafrænar heilbrigðislausnir til að efla þjónustu, auka öryggi sjúklinga og styðja við sjálfstæði þeirra í daglegu lífi.

Þróun heilbrigðisþjónustu kallar á nýjar leiðir til að mæta þörfum sífellt fjölmennari hóps fólks með langvinna sjúkdóma. Með fjarheilbrigðisþjónustu færir eftirlit og stuðningur nær einstaklingnum og skapast tækifæri til að bregðast fyrir við breytingum á heilsufari. Þannig má stuðla að markvissari meðferð, auknu öryggi og bættem lífsgæðum.

Í verkefninu er notast við CE-vottað fjarheilbrigðiskerfi, Dignio, sem gerir einstaklingum kleift að framkvæma reglulegar heilsufarsmælingar heima hjá sér, svara spurningalistum um líðan og einkenni, eiga samskipti við heilbrigðisstarfsfólk í gegnum örugg skilaboð og fá fræðslu um sjúkdóm sinn og meðferð. Einnig er hægt að notast við skjáheimsóknir þegar þörf þykir.

Frá hefðbundnu eftirliti til fjarvöktunar (frh.)

Þessi nálgun gerir hjúkrunarfræðingum kleift að fylgjast betur með og grípa inn í ef breytingar verða á heilsufari í samvinnu við lækna. Með því skapast meiri samfella í þjónustu og aukið öryggi fyrir einstaklinginn.

Virk þátttaka eykur árangur

Mikilvægur þáttur fjarvöktunar er að einstaklingurinn verður virkur þátttakandi í eigin meðferð. Reglulegar mælingar, skráning einkenna og samskipti við heilbrigðisstarfsfólk stuðla að auknu heilsulæsi og meiri ábyrgð á eigin heilsu.

Jafnframt veitir heilbrigðisstarfsfólk markvissa fræðslu, ráðgjöf og stuðning sem hjálpar einstaklingum að þekkja betur einkenni sín og bregðast fyrir við versnun. Þessi samvinna styrkir meðferðarsambandið og eykur öryggi beggja aðila.

Markmiðið er að grípa fyrir inn í

Rannsóknir hafa sýnt að fjarheilbrigðisþjónusta getur stuðlað að færri heimsóknum á bráðamóttökum og dregið úr þörf fyrir innlagnir. Með reglulegu eftirliti er hægt að greina versnandi einkenni fyrir og hefja viðeigandi meðferð áður en ástand verður alvarlegt.

Þetta hefur þegar komið fram í verkefninu þar sem skjót viðbrögð vegna breytinga á heilsufari leiddu til þess að hægt var að hefja rannsóknir og meðferð fyrir en ella. Einnig hefur fjarvöktun reynst mikilvægur stuðningur fyrir einstaklinga fyrstu vikunnar eftir útskrift af legudeild og getur þannig stuðlað að því að koma í veg fyrir endurinnlagnir.

Jákvæð reynsla þátttakenda

Það eru fimmtán einstaklingar þátttakendur í verkefninu, einstaklingar með langvinna lungnateppu (COPD), alvarlegan astma og lungnakrabbamein. Einnig erum við að nota fjarvöktunina fyrir einn einstakling í einu tímabundið eftir útskrift af lyflækningadeild. Fjarvöktunin gerir það kleift að hægt er að sinna líka einstaklingum fyrir utan Akureyri.

Frh. á næstu síðu

Frá hefðbundnu eftirliti til fjarvöktunar (frh.)

Fyrstu viðbrögð þátttakenda hafa verið afar jákvæð. Þeir lýsa aukinni öryggistilfinningu, betra aðgengi að heilbrigðisstarfsfólki og meiri yfirsýn yfir eigið heilsufar. Margir telja að regluleg samskipti og eftirfylgd hafi aukið sjálfstraust þeirra í að takast á við sjúkdóminn og stuðlað að því að leita fyrr aðstoðar þegar breytingar verða á líðan.

Heilbrigðisstarfsfólk upplifir einnig ávinning af verkefninu

Hjúkrunarfræðingurinn Hafdís Hafþórsdóttir sem unnið hefur hvað lengst á lungnamóttökunni upplifir fjarvöktunina sem mikla jákvæða breytingu. Það hefur verið auðveldara að skipuleggja og forgangsraða sem leiðir til þess að hægt er að sinna því sem er meira brátt fyrst. Það er betri yfirsýn yfir líðan skjólstæðinga og hægt að bregðast fyrr við versnun, samskipti verða öruggari, persónulegri og auðveldari. Það er einnig upplifun okkar að einstaklingar fái meiri innsýn í eigið ástand og séu meira meðvitaðir um sína líðan og þannig geti verið auðveldara að bera ábyrgð á eigin heilsu. Þetta leiðir til betri lífsgæða fyrir einstaklingana.

Mikilvægt skref í þróun heilbrigðisþjónustu

Verkefnið er hluti af þeirri þróun sem á sér stað víða í heilbrigðisþjónustu, þar sem tæknilausnir eru nýttar til að færa þjónustu nær fólki án þess að draga úr gæðum hennar. Samhliða verkefninu verður árangur metinn með samanburði á innlögnum, heimsóknum á bráðamóttöku, notendaupplifun og reynslu starfsfólks.

Markmiðið er að skapa traustan grunn fyrir frekari innleiðingu fjarheilbrigðisþjónustu á Sjúkrahúsinu á Akureyri. Reynist verkefnið árangursríkt getur það orðið mikilvægt skref í átt að skilvirkari, öruggari og persónumiðaðri heilbrigðisþjónustu þar sem einstaklingurinn er virkur þátttakandi í eigin meðferð, segir Þórdís Rósa Sigurðardóttir, deildarstjóri á göngudeild lyflækninga og ábyrgðarmaður tilraunaverkefnisins.

Ásgeir Örn Jónsson ráðinn forstöðulæknir bráðalækninga

Ásgeir Örn Jónsson, sérfræðingur í bráðalækningum, hefur verið ráðinn forstöðulæknir bráðalækninga á Sjúkrahúsinu á Akureyri.

Ásgeir lauk læknanámi frá Háskólanum í Debrecen í Ungverjalandi. Hann hefur víðtæka starfsreynslu og hefur starfað á heilsugæslustöðvum á höfuðborgarsvæðinu, á Kirkjubæjarklaustri, Akranesi, Höfn og Akureyri. Auk þess hefur hann starfað á Landspítala og við Skånes universitetssjúkhus í Lundi í Svíþjóð.

„Það er mikill heiður að fá tækifæri til að leiða starfsemi bráðalækninga á Sjúkrahúsinu á Akureyri. Ég hlakka til að takast á við þetta spennandi og krefjandi hlutverk og starfa með því öfluga teymi sem sinnir bráðapjónustunni. Bráðalækningar byggja á góðri samvinnu, fagmennsku og stöðugri þróun, og markmið mitt er að leggja mitt af mörkum til að efla þjónustuna enn frekar, skapa gott starfsumhverfi og tryggja að sjúklingar fái örugga og góða umönnun,“ segir Ásgeir.

Ólína Einarsdóttir ráðin taugalæknir

Ólína Einarsdóttir hefur hafið störf sem sérfræðingur í taugalækningum við Sjúkrahúsið á Akureyri.

Ólína lauk læknanámi frá Háskólanum í Debrecen í Ungverjalandi. Á námsárunum starfaði hún við Sjúkrahúsið á Akureyri og að námi loknu einnig á heilsugæslunni á Dalvík og á Hlíð.

Síðar flutti Ólína til Svíþjóðar og hóf sérnám í taugalækningum í Helsingborg. Frá ársbyrjun 2024 hefur hún starfað þar sem sérfræðingur í taugalækningum, bæði við deildarstörf og á göngudeild. Hún hefur sérstakan áhuga á MS og tók meðal annars þátt í uppbyggingu MS-teymis og göngudeildar í Helsingborg árið 2023.

„Ég hlakka mikið til að hefja störf á Sjúkrahúsinu á Akureyri. Það er spennandi að fá tækifæri til að byggja upp taugagöngudeild og efla taugalækningaþjónustu á Norðurlandi, ásamt því að taka þátt í starfinu á sjúkrahúsinu. Ég hlakka sérstaklega til samstarfsins við starfsfólkið og til að byggja upp góða þjónustu til framtíðar,“ segir Ólína.

Ein nótt segir ekki alltaf alla söguna um kæfisvefn barna

Niðurstöður nýrrar rannsóknar, sem unnin var með þátttöku starfsfólks Sjúkrahússins á Akureyri (SAk), benda til þess að kæfisvefn hjá börnum geti mælst talsvert mismunandi frá einni nóttu til annarrar. Niðurstöðurnar vekja athygli á því að mæling yfir eina nótt gefur ekki alltaf nægilega góða mynd af alvarleika kæfisvefns hjá einstaka barni.

Rannsóknin, sem jafnframt var hluti af meistaraverkefni Ingibjargar Ingólfssdóttur, var birt 19. ágúst sl. í vísindatímaritinu *Frontiers in Sleep*. Höfundar greinarinnar eru Hannes Petersen, læknir á SAk, Sólveig Magnúsdóttir, læknir MyCardio Denver, Ingibjörg Ingólfssdóttir, hjúkrunarfræðingur á SAk, Laufey Hrólfsdóttir, deildarstjóri mennta- og vísindadeildar SAk, Gróa Björk Jóhannesdóttir, forstöðulæknir barnadeildar SAk, Hugi Hilmisson, tölfræðingur MyCardio Denver, Magnús Birkisson læknir og Erla Hallgrímsdóttir læknir.

Svefn 200 barna mældur þrjár nætur í röð

Í rannsókninni voru skoðaðar svefnmælingar 200 barna á aldrinum 4–9 ára sem höfðu lokið mælingum þrjár nætur í röð. Markmiðið var að kanna hvort kæfisvefnstuðull, sem segir til um fjölda öndunartruflana í svefni, væri breytilegur milli nátta og hvort slíkur breytileiki gæti haft áhrif á mat á alvarleika kæfisvefns.

Niðurstöðurnar sýndu töluverðan breytileika hjá einstaka börnum. Um helmingur barnanna færðist á milli alvarleikaflokka kæfisvefns þegar niðurstöður tveggja samliggjandi nátta voru bornar saman. Þegar horft var til þeirra barna sem reyndust vera með miðlungs alvarlegan eða alvarlegan kæfisvefn þá lá greiningin fyrir hjá 57% þeirra eftir fyrstu nóttina, 86% eftir aðra nóttina og hjá 14% barnanna þurfti mælingar í 3 nætur til að staðfesta greiningu miðlungs alvarlegs eða alvarlegs kæfisvefns.

Ein nótt segir ekki alltaf alla söguna um kæfisvefn barna (frh.)

Niðurstöðurnar benda því til þess að mælingar yfir fleiri en eina nótt geti í ákveðnum tilvikum aukið nákvæmni við greiningu á kæfisvefni hjá börnum.

„Rannsóknin sýnir vel að kæfisvefnstuðull hjá einstaka barni getur breyst verulega milli nátta og það getur haft áhrif á mat á alvarleika kæfisvefns. Niðurstöðurnar gefa því tilefni til að skoða betur hvaða hlutverki mælingar yfir fleiri nætur geta gegnt við greiningu barna,“ segir Hannes.

Vísindastarf sem byggir á samstarfi

Rannsóknin er jafnframt dæmi um hvernig rannsóknarverkefni og gögn sem safnað er í tengslum við vísindastarf á SAK geta skapað grundvöll fyrir frekari rannsóknir. Gögnunum hafði þegar verið safnað í rannsókn á kæfisvefni barna og í þessari rannsókn var sjónum sérstaklega beint að breytileika kæfisvefnstuðuls milli nátta. Breytileiki af þessu tagi er vel þekktur hjá fullorðnum eins og áður hefur komið fram en hefur verið minna rannsakaður hjá börnum, sem nú hefur verið bætt úr.

Rannsóknarvinnan var hluti af meistaraverkefni Ingibjargar Ingólfsdóttur og voru leiðbeinendur hennar Laufey Hrólfsdóttir og Gróa Björk Jóhannesdóttir.

„Það er sérstaklega ánægjulegt að sjá hvernig rannsóknarvinna sem tengdist meistaraverkefninu nýtist áfram og leiðir til nýrrar þekkingar. Verkefnið sýnir líka vel þann ávinning sem getur orðið af samstarfi klínískrar starfsemi, rannsókna og háskólastarfs,“ segir Ingibjörg Ingólfsdóttir, hjúkrunarfræðingur á barnadeild SAK.

Rannsóknin var unnin í samstarfi vísindafólks frá SAK og öðrum stofnunum hér á landi og erlendis. Hún hlaut meðal annars styrk úr Vísindasjóði Sjúkrahússins á Akureyri, Vísindasjóði lækna ráðs SAK og Vísindasjóði Háskólans á Akureyri.

Rannsóknin ber heitið Exploring nightly variability in sleep apnea and changes in severity classification with multi night sleep testing in a population based cohort of young children og má nálgast hér: [Frontiers | Exploring nightly variability in sleep apnea and changes in severity classification with multi night sleep testing in a population based cohort of young children](#)

Fræðsla fyrir starfsfólk SAK

Október - Nóvember - Desember

1. okt - ILS
 2. okt - Föstudagsfræðsla
 8. okt - BLS
 9. okt- Föstudagsfræðsla
 15. okt - Þverfagleg
 hermikennsla
 16. okt - Föstudagsfræðsla
 21. okt - NLS
 22. okt - Þverfagleg
 hermikennsla
 23. okt - Föstudagsfræðsla
 28. okt- Fræðsla:
 Persónuvernd
 28. okt- Fræðsla: Þrýstingssár
 29.-30. okt - ALS

5. nóv- Þverfagleg
 hermikennsla
 6. nóv - Föstudagsfræðsla
 11. nóv - Næringardagur
 12.-13. nóv - EPALS
 19. nóv- Þverfagleg
 hermikennsla
 20. nóv- Föstudagsfræðsla
 26. nóv - BLS
 26. nóv - Þverfagleg
 hermikennsla
 27. nóv - Föstudagsfræðsla

1.-2. des - PROMT
 3. des - Þverfagleg
 hermikennsla
 4. des- Föstudagsfræðsla
 9.-10. des - ALS
 11. des- Föstudagsfræðsla
 17. des- BLS
 18. des - Föstudagsfræðsla

28. október

Þrýstingssár – frá reynslu til
 umbóta: Vegferð Landspítala
 og tækifæri SAK
 Hulda Margrét, miðlægur
 verkefnastjóri á verkefnastofu,
 fer yfir það umbótastarf sem
 unnið hefur verið á LSH og
 kemur með hugmyndir hvað sé
 hægt að gera á SAK.

28. október

Fræðsla frá
 persónuverndarfulltrúa
 SAK

11. nóvember

Næringardagur SAK
 Ýmis áhugaverð erindi

Október 2026 TBL.09

Sjúkrahúspósturinn er gefinn út af Sjúkrahúsinu á Akureyri
Ritstjóri: Hilda Jana Gísladóttir, samskiptastjóri SAK
Netfang: hildajana@sak.is

Fylgstu með okkur:

Heimasíða SAK

SAk á Facebook

SAk á Instagram